

Ett litet Afrika – på den svenska västkusten

Mellan besöken hos Svalbards isbjörnar, Rwandas bergsgorillor, Zanzibars röda colobusapor eller Lofotens späckhuggare driver fotografen Annelie Utter ett afrikanskt kafé och vandrarhem i Tjuvkil i närheten av Marstrand.

Prioriteringarna är helt klara och Annelie har sedan länge gett upp tanken på ett vanligt liv.

Annelie Utter är kär i naturen. Så ofta hon kan besöker hon Afrika, Island eller Svalbard, huvudsaken är att det finns djur att titta på och fotografera.

Det var aldrig svårt att sälja lägenheten, ge bort sina saker, säga upp sig från sin kommunala anställning och helhjärtat satsa på resandet och fotograferingen.

- Jag har släppt mycket av det jordiska för att satsa på resor, säger hon.

Nu har hon åter skaffat sig en bas i Sverige, det är en blandning av kafé, vandrarhem, fotolabb, utställning och mötesplats – allt med en tydligt afrikansk prägel. Café Zanzibar i Tjuvkil skapar också med sina utställningar och afrikanska middagar intresse för de resor som Annelie arrangerar.

Inga rena fotoresor

- Det blir mycket djur och natur. Mitt intresse för fotografering märks på resorna, men det är inte några rena fotoresor. På en fotoresa ska man vara själv, ligga ensam i flera dagar och inte bry sig om någon annan, tycker Annelie.

Men fototillfällen brukar det bli gott om. Med Annelies rutin är det lätt att hitta till-fällen för trevlig fotografering.

- Man får inte ha bråttom på den här typen av resor, stressar man runt för att hinna se så mycket som möjligt så missar man mycket. Man får ut mer av att ta sig tid att titta på det lilla, det finns massor av spännande djur som vi ofta inte vet finns.

På savannen före sju

Medan vissa satsar på att se så många parker som möjligt eller nödvändigtvis måste se "the big five" (benämning på lejon, leopard, elefant, buffel och noshörning), tar Annelie det hellre lugnt. Hon bor helst ute bland djuren så att hon lätt kan vara ute på savannen före sju på morgonen, då djuren är mest alerta. Tar man det lugnt får man ofta se the big five i alla fall.

- Det är en viktig del av upplevelsen att komma in i ett lugnt tempo. Att ta sig tid att prata om det man sett när man kommer tillbaka på förmiddagen och äter frukost.

Annelie tycker också att det är spännande att vara ute med fågelskådare,

ornitologer. Men medan ornitologen räknar sina "kryss" för fågelarterna han ser, räknar Annelie bara kryss för de fåglar hon får en riktigt bra bild på.

Även om hon när ett stort människointresse också, så är hon inte intresserad av att jobba med något annat än djurfotografering. Enligt Annelie är ögonen en viktig nyckel till bra djurbilder. Är det inte något speciellt med ögonen är det troligt att bilden slängs.

Få kvinnor

Som kvinnlig naturfotograf tillhör Annelie en tydlig minoritet. Hon tror att det kan ha att göra med att kvinnor inte lika ofta är beredda att satsa så mycket tid och pengar på sig själva, även om de i grunden är lika intresserade av djur och natur som män är. Det kan också bero på att man måste vara ute mycket och långa tider, och kanske därmed försaka förhållande och familj.

En annan förklaring skulle kunna vara att män störs mindre av att behöva bära runt på en utrustning som väger 15-16 kg.

Kanske saknas också intresset för teknik oftare hos kvinnor. Att Annelie inte är särskilt intresserad av tekniken kan ibland irritera män, men för Annelie handlar det mer om att ha en känsla för komposition, ljus och färg.

- Min kamera lever ett hårt liv, den åker i backen och släpas runt överallt. Jag vill bara vara säker på att den inte ska börja krångla. Det ska vara en stryktålig kamera som jag kan lita på, oavsett om jag befinner mig i ett hett och fuktigt Afrika eller om jag ligger nergrävd i snön på Svalbard. I 16 år har jag gjort resor till Lofoten för att fotografera späckhuggare, där brukar det märkas när gästernas kameror inte klarar av de salta vindarna och hårda omständigheterna.

Själv använder Annelie en EOS 1V, som är särskilt anpassad för tuffa förhållanden.

- Det är många som frågar varför jag inte fotar digitalt, berättar Annelie. Det är helt enkelt för det inte alltid finns el där jag är. Men det är klart att det ofta vore skönt med en digitalkamera, det är ju så mycket smidigare.

Lånar ut objektiv

På Annelies resor passar många av gästerna på att fråga om fotografering, man vill ha tips om komposition, ljussättning eller motiv. Hon berättar gärna och lånar ofta ut sina objektiv. Några av de trogna gästerna har till och med köpt egna Canonkameror just för att vid nästa rese-tillfälle kunna låna Annelies objektiv.

Ofta reser samma personer med till såväl Svalbard som Afrika. Man vet att det blir prisvärda resor där allt man behöver är inkluderat i priset. Annelie kompromissar aldrig när det kommer till utrymme för utrustning i jeepen på en safari, det är också självklart att alla ska ha fönsterplats.

- Jag sätter ihop ett paket där allt ingår. Alla delar hänger ihop, det är viktigt att man får uppleva allt. 14 dagar i Afrika kan kosta runt 35 000 kronor, 14 dagar på Island kostar runt 27 000. Då ingår det mesta för att få en bra tur.

Världens största migration av djur

- Det är fantastiskt att se stora hjordar av gnuer som drar fram över savan-

nen. Man kan stå mitt i hjorden och titta utan att djuren bryr sig. Varje år vandrar 2,5 miljoner gnuer ut och in från Masai Mara i Kenya. Det är världens största migration av djur. Gnuerna får sällskap av zebror och när det kalvas och följas i januari och februari blir det också gott om tillfällen att se katter.

Masai Mara och Serengeti (Tanzania-sidan) är världens vilttätaste område. Ändå finns det anledning att vara försiktig med vilka djur man besöker. Det finns till exempel begränsat med noshörningar i Masai Mara-området, vilket gör att det blir väldigt stor belastning på de djur

som finns.

- Då tycker jag att det är bättre att inte åka dit och titta på dem. Man kan se på djuren att de är stressade och inte trivs med ständiga besökare.

Zanzibar utanför Tanzanias kust har en speciell plats i Annelies hjärta. Mötet med djuren och naturen där var en mycket stark upplevelse som förändrade livet totalt. Det var också på Zanzibar som hon träffade Kassim, som hon nu lever och driver kaféet med.

Mycket Afrika

Största anledningen till att bo i Sverige snarare än i Afrika är att det blir lättare med fotolabbet här. Efter många års oredd börjar det nu också bli ordning på alla bilder. Det finns ett speciellt rum där allt samlas. De bästa bilderna skickar hon alltid till Pressens bild och mycket av bildmaterialet används när hon är ute och håller föredrag.

- Det är mycket Afrika i vårt hus, säger Annelie. Vi har kardemummakaffe, afrikanska middagar och bildvisningar. Och ligger man lite huller om buller så kan bortåt 25-30 gäster sova över. Det är lite speciella människor som kommer hit till vårt ställe, "västkustens Zanzibar".

FOTO: ANNELIE UTTER, BERGSGORILLA I KONGO, LEJONHANNAR I TANZANIA, GEPARDUNGAR I KENYA, SPÄCKHUGGARE I LOFOTEN